

RAZGOVOR O SEKTORSKIM POLITIKAMA, SIROVINI, BUDUĆNOSTI SEKTORA I KANDIDATURI ZA PREDSDJEDNIKA

dr. IVIĆ PAŠALIĆ: Imamo odlične preduvjete za rast i naklonjenu politiku. Nedostaje nam odlučno vodstvo!

Boravak Ivića Pašalića na Bjelovarskom sajmu i sudjelovanje na okruglom stolu o biomasi iskoristili smo za opširan razgovor o sektorskim aktualnostima. Njegovo političko iskustvo iz devedesetih je vrlo respektabilno. On je jedna od ikona javne politike koju je u stanju prepoznati prosječan Hrvat, i na kraju, Pašalić spada u kategoriju malobrojnijih političara koji su završili u gospodarstvu. Otmjene salone predsjedničkih dvora, ugladene vladine kabinete i saborske hodnike zamijenio je proizvodnom halom u kojoj svakodnevno koordinira rad tvrtke u kojoj je zaposleno stotinjak radnika, usput posjećujući svoje kupce u Austriji i Italiji, obilazi glavne sektorske sajmove u EU i lobira za interese drvne industrije u Bruxellesu.

Razgovarala **Rosana Šimunović**

• **Idemo najprije s političkim iskustvima. Obnašali ste važne funkcije, a nakon izbora u HDZ-u našli ste se na udaru medija. Kako to da ste uopće završili u industriji?**

Politika je obilježila veliki dio moga života, u to nema sumnje. Nakon svih situacija koje su se dogodile pred 10-15 godina i koje su javnosti uglavnom poznate, odlučio sam okrenuti novu stranicu i baviti se gospodarstvom, odlučivši da zajedno sa suprugom na taj način zaradimo za našu obitelj. Nakon uspona i padova u građevini, stjecajem raznih okolnosti našao sam se u situaciji da pokušam restrukturirati posrnuli drvoprerađivački pogon u blizini Vrbovca. Trebalo nam je

par godina vrlo teškog posla da tvrtku posložimo, te da danas tu svoj kruh zarađuje uz nas, još stotinjak vrijednih i čestih ljudi. Imamo pilanu, proizvodnju masivnih ploča i proizvodnju peleta. Danas znam koliko je to iskustvo realnog sektora bitno, tako da bi svakome tko ima ambicija biti u politici savjetovao da prvo rade u realnom sektoru, da u realnom sektoru zarade svoju plaću i plaću za barem jednog radnika.

• **Imate ideju vođenja, ali očito i učinkovitijeg funkcioniranja komorskog Udruženja drvne industrije. Otkudle ta ambicija?**

Osjećam da mogu dati svoj doprinos, da mogu okupljati ljude i sukreatirati gospodarske ideje i programe koje će još duže i dugoročnije valorizirati naše resurse. Zbog toga sam i prihvatio prijedlog od strane nekoliko županijskih komora i više tvrtki iz sektora, da me kandidiraju za predsjednika Udruženja. Dosta vremena sam posljednjih godina proveo u stručnim aktivnostima unutar sektorskih

udruga te sam shvatio da smo prethiti kada treba nastupiti izvan sektora. Naša industrija ima strahoviti potencijal, ali nedostaje nam prodornost i kvalitetno zajedničko lobiranje na najvišim razinama vlasti, kako u RH, tako i na nivou EU.

• **Što biste odmah mijenjali, odnosno poboljšali?**

Komunikaciju! Dosađna razina je bila previše formalna, birokratska i ponekad nam se čini slučajna. Imamo dojam da se taj isti spori stroj jako zahukta kada treba podržati neke parcijalne interese. To treba mijenjati. Važno je pre-

Osjećam da mogu dati svoj doprinos, da mogu okupljati ljude i sukreatirati gospodarske ideje i programe koje će još duže i dugoročnije valorizirati naše resurse. Zbog toga sam i prihvatio prijedlog od strane nekoliko županijskih komora i više tvrtki iz sektora, da me kandidiraju za predsjednika Udruženja. Dosta vremena sam posljednjih godina proveo u stručnim aktivnostima unutar sektorskih

teški promišljati. Smatram da moramo uključivati, a ne isključivati. Moramo slušati tvrtke na terenu, ugraditi njihove prijedloge u naša sektorska stajališta i politike, a ne samo slijepo slijediti stavove dužnosnika, te obrazloženja zašto se nešto ne može. Ne smijemo biti sebični i misliti samo na sebe i svoju tvrtku. Žalosno je kako se šutke gledalo na uništavanje malih pilanara. Takve stvari se moraju promijeniti.

• **Žalite se na kolege? Niste zadovoljni radom dosadašnjeg vodstva ili im nudite neku vrstu zajedničkog djelovanja uz Vašu koordinaciju?**

Svjesni smo da naše Udruženje nije do kraja odradilo svoj dio posla. Mnogima od nas iz različitih podsektora bila je neprihvatljiva ta tišina u borbi za interese svih naših članica. Ako ne tražimo i predlažemo, nitko nas i dalje neće čuti. Ponovit ću samo, kao ilustraciju, velike propuste oko povećanja cijena drvne sirovine, ukidanje sektorskih potpora, nedodjeljivanje kvota za kogeneracije na biomasu, silne probleme sa sirovinom, stopiranje donošenja zakona kroz uređenje trajnog prava na sirovinu, bacanje na koljena malih pilanara, itd. Bilo je dosta tih šumova u komunikaciji između Udruženja i članova, ali držim da je to iza nas. Ima mjesta za sve koji žele raditi i nudimo suradnju svim članovima.

• **Kazete nudimo! Neki iz Udruženja špekuliraju da se stvara urota protiv postojećeg vodstva od strane više tvrtki, pojedinaca i različitih lobija. Kako ste Vi utvrdili Vašu podršku? Tko zapravo stoji iza Vas?**

Protoklih tjedana sam obavio desetine razgovora s različitim tvrtkama iz različitih dijelova Hrvatske i svi kolege su suglasni u stavu da se može i mora napraviti više. Oni podržavaju moju viziju budućeg rada Udruženja, a njihove glavne primjedbe se odnose na problem diskriminacije pojedinih tvrtki u sirovinim pitanjima, na slučajevne pretjeranog pogodovanja pojedincima ili grupama, te na odlučivanje u uskim skupinama. Osim iz baze s našeg terena, pozitivni signali dolaze iz nadležnih ministarstava, obzirom da sam od početka godine sudjelovao u

komunikaciji s nekoliko ministara i njihovih suradnika, tako da je dobivena vrlo pozitivna reakcija na sektorske mogućnosti. U niti jednoj prilici nisam lobirao za moju tvrtku nego sam govorio u množini i u interesu svih u sektoru. Štoviše, neki puta sam bio i previše izravan. Iz toga je proistekla inicijativa niza tvrtki za moju kandidaturu, od proizvođača namještaja, malih i velikih pilanara do proizvođača peleta. Kao rezultat svih tih razgovora nastao je i moj program rada Udruge, koji sam poslao svim kolegama na mišljenje te sam zatražio da ga dopune i ugrade svoje potrebe.

• **Bili ste vrlo direktni na sastancima u Ministarstvu gospodarstva, kada se sektor žalio na kvote za kogeneracije i na primjenu spornog pravilnika za OIE. Jeste li uspjeli u Vašoj namjeri?**

Točno ste rekli. Krajem prošle godine eskalirao je problem s kvotama za kogeneracije, odnosno proizvodnju energije iz drva i sam sam se našao involviran u tu situaciju, budući da je naša tvrtka ostala ispod crte, a kvote su dobili drugi ulagači, većinom green field projekti špekulativnog usmjerenja bez referenci i rezultata u ovom sektoru. To je bilo i frustrirajuće za sve nas, jer je država osigurala čak 750 MW kvota za vjetar i tek 120 MW kvota za biomasu. Postoje ozbiljne indicije da je nadležna administracija pogodovala određenim kompanijama, nerijetko bez ikakvih preduvjeta. Tu sam se angažirao kao potpredsjednik Udruge za biomasu, ali razumljivo i indirektno zbog mojih poslovnih interesa. S druge strane, tu je zakazalo Udruženje koje nije dignulo glas.

• **Imamo dojam da ste odlučni u namjeri uvođenja reda u sektor. Može li se to napraviti u poslovima gdje vam je dobavljač ujedno i monopolist?**

Većina članova Udruženja smatra da u RH ima dovoljno trupaca za postojeće kapacitete drvo-prerađivačkih tvrtki, ako se primjene pravedni, stručni i poštenu kriteriji. Postojeći model rabatne politike treba izmijeniti, a model prodaje trupaca znatno unaprijediti. Model prodaje trupaca nastao je kao posljedica dogovora dosadašnjeg direktora Hrvatskih šuma d.o.o. i dosadašnjeg vodstva našeg Udruženja. Pozitivnim se mogu ocijeniti desetogodišnji ugovori i osnovna logika svrstavanja drvnih proizvoda u pojedine razrede dovršenosti po skali od 1 do 7, a isti nisu u potpunosti izrađeni u skladu s mišljenjima struke, prije svega stručnjaka sa Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i stručnjaka iz pripadajućih interesnih skupina, stoga su se pojavili krajnje neobični i stručno upitni kriteriji. Najveći problemi su nastali u provedbi modela i nadzoru u finalizaciji, osobito hrasta. Neki su bili jednakiji, mnogima su nepravedno umanjene količine trupaca uz poruku neka otpuste radnike.

• **Vaše političko iskustvo vjerojatno uključuje i potrebu prihvaćanja kompromisa? Oko čega ste se spremni nagoditi, a oko čega ne želite kalkulirati?**

Moramo biti svjesni da nam nitko neće ništa pokloniti, bit će nam onako kako se sami izborimo. Tražit ćemo ozbiljne razgovore, nuditi argumente i rješenja. Vjerujem da je moguć konsenzus oko strateških pitanja drvo-prerađivačkog sek-

tora, koji ima dugoročnu perspektivu razvoja i investicija, bitnog povećanja broja zaposlenih i izvoza. Mi u sektoru znamo kako. Sve što nam pomaže, svaki input, svaki doprinos naših tvrtki-članica, stranih ulagača, pilanara ili parketara te naravno proizvođača namještaja, kojima je možda i najteže na tržištu, je dobro došao. Tu treba raditi prilagodbe i slušati one koji proizvode i pune državni proračun. Njihov glas se mora čuti. Oko javnosti rada i objave ključnih podataka o sektoru ne bi trebalo biti nikakvih kompromisa. Ne može više netko deklarirati da je 100% finalist i proizvođač namještaja i istovremeno na tržištu prodavati

50% svoje piljene građe, kojom uslijed obilnih rabata konkurira malim pilanama. Ne možemo više lagati oko stupidnih kriterija finalizacije koji su napravljeni točno za xy tvrtku i već tri godine nitko nema petlje progovoriti o tome, a to je zapravo izrugivanje struci i našoj sektorskoj časti. Tu se ne radi o kolegijalnosti nego o kukavičluklu onih koji šute, a bune se samo oni koji su eklatantno oštećeni. Nažalost, njihov glas se nije čuo dovoljno, iako ih je bilo dosta. Šume su ih brzo ušutkale nekim argumentima o neplaćanju ili slično, a u udru-gama oni nisu dolazili na dnevni red.

• **Imamo li dovoljno kadrova u sektoru za ostvarenje tih Vaših pomalo ambicioznih planova?**

Moja vizija Udruženja podrazumijeva uključivanje svih kvalitetnih tvrtki i pojedina u budući rad te gradnju povjerenja i intenzivne suradnje. Nama nedostaju ljudi. Obrazovani, elokventni i kvalitetni pojedinci traženi su u svim industrijama svijeta. Slične probleme imaju u Japanu ili SAD-u. Čovjek je uvijek prevaga. Zbog

toga se fokusiram na interese i potrebe naše industrije, koja želi više od ovog što imamo sada. U mnogim područjima. To je također i razvojno i krucijalno pitanje na razini svake tvrtke, ne samo na nivou udruge. Koliko ulažemo u R&D, u inovacije, koliko smo spremni potrošiti na edukaciju naših zaposlenika? Veliki front nam predstoji oko EU prilagodbi. Šteta je da europski natječaji i izdašna sredstva prolaze mimo nas i da sve sektorske tvrtke ne koriste u većoj mjeri europskog financiranja i bespovratne grantove.

• **Iznenadeni smo kampanjom. Imate opsežan i strukturiran program, tiskate flyere, šaljete masovne mailove, obilazite bazu i razgovarate s tvrtkama, kao da se radi o političkim izborima?**

Nalazimo se pri kraju kampanje koja je trajala skoro tri mjeseca, od kada se službeno objavilo. Isprava je to bilo slučajno, barem mi se tako čini, a kasnije smo se sve više uključivali. Vrijeme nam je dobro došlo, još bolje smo upoznali proizvodnu bazu. Tijekom izbornog procesa probrojali smo nedostatke i uočili probleme. Nekad su se izbori radili u tišini najužih krugova, u pola sata, pa su potom svi otišli na janjetinu. Sada se svemu tome pristupilo na nešto pompozorniji, ali i temeljitiji i odgovorniji način. Ako nešto napišete u programu, trebate iza toga stajati i to ostvariti. Drvna industrija se i tu pokazala kao zrelija i organiziranija od drugih u državi jer smo očito svjesni da se moramo dobro ekipirati za buduće pregovore i koegzistenciju s Vladom, iako ne moramo nužno imati suprotstavljene interese. Imamo dojam iz dosadašnjih razgovora da nova Vlada podržava naš sektor. Sada je red na nama. ■

Certificiranje, usklađivanje s EU standardima i ulaganje u R&D su aktivnosti na kojima moramo još dosta raditi